

ІНФОРМАЦІЙНА ВЗАЄМОДІЯ УЧАСНИКІВ ЛОГІСТИЧНОГО ПРОЦЕСУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Одним із важких аспектів застосування інформаційних технологій для управління ланцюгами поставок (Supply chain management) являється можливість організації взаємодії поставників та споживачів в єдиному інформаційному просторі. Для досягнення цієї мети потрібно створити підприємства створюють логістичні системи, в які входять різні елементи.

Логістична система компанії розбита на ряд функціональних підсистем: доставка, зберігання, виробництво та продаж. Завданням інтегрованої логістики є забезпечення максимальної і адекватної взаємодії всіх елементів їх поєднання в систему із загальними цілями і завдання мінімізувати витрати всієї компанії та її приватних осіб особливо елементи.

Інформаційний потік в логістичних системах забезпечує координацію, адаптацію та гнучкість реакції на внутрішні та зовнішні фактори впливу. З точки зору компанії забезпечення ефективності і ритмічності здійснюються прийомом і передачею інформації та визначає її теперішній та прогнозований стан в майбутньому.

Інформаційний потік - це рух інформації, що відображає динаміку товарів і в основному фіксується в таких документах, як накладні, рахунки-фактури, інші доходи та витрати.

Інформаційні потоки включають елементи, що складають зовнішнє середовище компанії, а також інтегровані в неї елементи підсистеми. Найкращого результату на сьогодні при здійсненні логістичного процесу на складі можливо лише за рахунок формування логістичної інформаційної системи.

Логістична інформаційна система (ЛІС) – це організована певним чином серія взаємопов'язаних засобів обчислювальної техніки (різні довідники та необхідні засоби програмування), що забезпечують рішення для функціональних можливостей з управління потоковими процесами на підприємстві [1, с.311].

Для організації ефективної інформаційної системи підприємства необхідно дотримуватись наступних принципів її організації:

1. Придатність формату даних та пропускну здатність системи. Формат інформації, яку використовують користувачі логістичної інформаційної системи повинен раціонально використовувати ресурси технічного засобу, на якому вони використовуються.
2. Повнота та придатність інформації для користувачів. Інформація повинна подаватись користувачеві достатнього виду та повноти, яка потрібні для виконання логістичних операцій в конкретний момент часу. Керівник, який вирішує проблему, повинен володіти релевантною інформацією для прийняття правильних рішень у своїй сфері діяльності.
3. Точність. Даний принцип має чи не найважливіше значення для прийняття рішень. Оскільки більшість сфер економічної діяльності допускають не більше 1% помилок. Він також відіграє велику роль під час прогнозування попиту та планування потреб у матеріальних ресурсах.
4. Своєчасність. Логістична інформаційна система повинна забезпечувати керівництво вчасно, особливо при використанні концепції «Just in Time». Актуальність інформації важлива майже для всіх складних логістичних функцій. Крім того, багато операцій з транспортування, управління операціями, управління замовленнями та інвентаризацією вирішуються в режимі реального часу. Вимога своєчасно знаходити та обробляти інформацію реалізується за допомогою сучасних логістичних технологій, таких як сканування, штрих-кодування та електронний обмін даними.
5. Орієнтованість і гнучкість. Виявлення можливостей для поліпшення продукції, обслуговування та зменшення витрат на транспортування являються головними орієнтирами інформації в логістичній системі. А інформація, яку використовують користувачі повинна бути пристосованою до кожного з них [2].

Підсистема корпоративного управління базується на основі логістичної інформаційної системи, що складає її важливість на підприємстві. А отже від якості та своєчасності інформації в ЛІС залежить ефективність управління підприємством. Головними інформаційними елементами підсистеми являються кількість відправників інформації, кількість використовуваних методів і технічних засобів, сукупність інформації, канали інформаційних потоків, обсяг інформації та її відповідність цілям і задачам логістичної системи компанії. Основними функціями при цьому є: зберігання, передача, збір та накопичення інформації для ефективного вирішення всіх поставлених завдань на підприємстві.

Інформаційна логістична система є однією з підвалин забезпечення надійності логістичного ланцюга через налагодження взаємозв'язків, прозорості та своєчасності реакції між учасниками логістичної системи.

Раціональний процес управління логістичною системою повинен базуватися на зборі інформації про об'єкт управління, його аналізі, підготовці та прийнятті управлінських рішень, а також контролі та організації реалізації цих рішень. Для цього потрібна високоякісна інформаційна підтримка, де компанія повинна відображати відповідну інформацію про об'єкт управління.

У реальних умовах компанії стикаються з різними проблемами, а саме проблеми, які спричинені переборами у взаємодії з іншими учасниками ланцюгів поставок або в результаті неправильно обраної політики і стратегії відносин з ними, що породжує конфлікти, непорозуміння, ризики як всередині логістичної системи, так і ззовні. Неправильно організований інформаційний потік може стати причиною неефективної роботи всієї логістичної системи чи навіть призвести до руйнації господарської діяльності («Bullwhip effect»). Наприклад, залежність компанії від постачальника для надання бази виробничих ресурсів визначає сильну залежність від ефективності функціонування відповідної компанії щодо надійності постачальника. Залучення великої кількості постачальників та наявність широкого асортименту товарів, що купуються збільшує витрати на управління логістичними системами та ймовірність збоїв збільшується [3, с.27].

На сьогодні спостерігається тенденція передачі формування та обслуговування інформаційних логістичних систем на аутсорсинг. Це пов'язано з надзвичайно високим рівнем складності формування інформаційної логістичної системи та з широким використанням інформаційних технологій і сучасних методів управління складними організаційними системами на їх базі. Враховуючи віртуалізацію взаємодії постачальників і споживачів, найперспективнішою є обмін актуальною інформацією через мережу інтернет, який підтримується сучасним програмним забезпеченням.

Такий рівень логістичного сервісу надають 5PL та 6PL провайдери. Їх діяльність призводить до появи наступних тенденцій в логістичних системах:

- кооперація компаній учасників ланцюгів поставок з ціллю кооперації;
- переважно інформаційна взаємодія замовників та виконавців, яке призводить до прискорення процесу прийняття рішень і можливості реалізації складних комбінацій;
- підтримка моделі SAAS (Software as a service) на технічному та економічному рівнях, що спрощує залучення нових контрагентів і забезпечує відносну свободу вибору заказів виконавцями;
- жорсткий контроль виконання замовлень за рахунок моніторингу поточного стану;
- розподілення та децентралізація процесу прийняття рішень;
- формування нових контрактних відношень, які визначають довгострокову кооперація або конкуренцію між учасниками;
- програмне забезпечення, яке реалізує системне управління взаємодії на основі аналізу статистики взаємодії.

Рішення щодо організації потокових процесів мають наскрізно пов'язувати всіх учасників логістичної системи. Можливість відкриття відкритих майданчиків для взаємодії логістичної системи на базі інформаційних порталів в мережі Інтернет дозволяє підвищити швидкість комунікацій між учасниками, що в свою чергу дає можливість формуванню відкритого єдиного інформаційного простору, який буде поєднувати всіх учасників у віртуальне співтовариство [4].

Це дозволить зняти додаткову складність для організації інформаційної логістичної системи складають омніканальні системи, які передбачають поєднання традиційних і електронних ланцюгів поставок.

Аналіз процесів взаємодії між учасниками логістичної системи свідчить про постійно зростаючий інтерес до співпраці та розвитку між ними комунікацій, які є надійною основою для зменшення кількості конфліктів, надлишкових запасів, невиконання замовлень і збільшення ефективності функціонування логістичної системи.

Література:

1. Скіцько В. І. Електронна логістика як складова сучасного бізнесу. *Бізнес Інформ*. 2014, № 7. С. 309-314.
2. Логістичні інформаційні системи: принципи організації інформації. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/management/14579/> (дата звернення 23.03.2021).
3. Сумець О. М. Ланцюги поставок: організаційний аспект. Харк. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. П. Василенка. Харків. 2011. 52 с.
4. Іващенко А. В., Андрієв М. В., Диязитдинова А. Р. Модель посередницького оператора 6PL. *Известия Самарского научного центра Российской академии наук*. 2015. № 2(5). том 17.

Науковий керівник: к.е.н., доц. Луценко І. С.